

Original article

Bedens Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarının Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi

Investigation of Physical Education and Sports School Students' Attitudes Towards Gifted Students in Terms of Demographic Variables

Selin Akçöltekin ^a & Alptürk Akçöltekin ^{a,*}

^aDepartment of Physical Education and Sport Teacher, Faculty of Sport Sciences, Ardahan University, Ardahan, Turkey

Özet

Bu araştırmanın amacı beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin üstün yetenekli bireylere yönelik tutumlarını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın veri toplama aşamasında 3 faktör ve 14 maddeden oluşan "Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutum" ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin geneline ait cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0,801 iken faktörlerine ilişkin olarak elde edilen cronbach alpha güvenilirlik katsayıları ise sırasıyla 0,724; 0,614 ve 0,749'dir. Araştırmanın veri analizinde ise verilerin parametrik dağılım göstermesinden dolayı birinci alt problemin analizinde ilişkisiz örneklem t-testi, ikinci alt problemin analizinde ANOVA testi ve üçüncü alt problemin analizinde ise yüzde ve frekans analizleri yapılmıştır. Araştırma sonucu erkek öğrencilerle kadın öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunduğu farkında erkek öğrenciler lehine olduğu yani erkek öğrencilerin üstün yetenekli bireylere yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Sınıf değişkeni açısından 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerle 2. sınıf ve 3. sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunduğu farkında 4. sınıf öğrencileri lehine olduğu ve daha olumlu bir tutuma sahip olduğu sonucu elde edilmiştir. Son olarak öğrenciler, hem üstün yetenekli bireylerin özel eğitim ihtiyaçlarının ihmal edildiğini hem de üstün yetenekli öğrencilerin özel ilgi ve desteğe ihtiyaçları olduğunu düşündükleri ancak üstün yetenekli çocuklara özel destek ve ilgi gösterildiği takdirde kibirli veya bencil davranabileceklerini düşündükleri ve üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin karşılanmasının en iyi yolunun onları özel sınıflara yerleştirmek olduğu ancak öğrencileri üstün yetenekli ve diğerleri diye ayırmanın öğrenciler arasında kategorik olarak farklılıklara neden olacağını düşündükleri sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Üstün yetenekli, Tutum.

Abstract

The aim of this study is to examine the attitudes of students studying in physical education and sports colleges towards gifted individuals. For this purpose, in the data collection stage of the research, the "Attitude Towards Gifted People" scale consisting of 3 factors and 14 items was used. While the cronbach alpha reliability coefficient of the overall scale was 0.801, the cronbach alpha reliability coefficients obtained for the factors were 0.724; 0.614 and 0.749 respectively. In the analysis of the data of his researcher,

* Corresponding author:

Alptürk Akçöltekin, Department of Physical Education and Sport Teacher, Faculty of Sport Sciences, Ardahan University, Ardahan, Turkey.
Email: alp7501@gmail.com

due to the parametric distribution of the data, the independent sample t-test in the analysis of the first sub-problem, the ANOVA test in the analysis of the second sub-problem, and percentage and frequency analysis in the analysis of the third sub-problem were performed. As a result of the research, it was determined that there is a statistically significant difference between male students and female students, and it is in favor of male students, in other words, male students have more positive attitudes towards gifted individuals. In terms of the class variable, 4th grade students and 2nd grade and. It was concluded that there is a statistically significant difference between the students in the 3rd grade and it is in favor of the 4th grade students and has a more positive attitude. Finally, students think that both the special educational needs of gifted individuals are neglected and that gifted students need special attention and support, but they think that gifted children may behave arrogant or selfishly if they are given special support and attention, it is the best way to meet the educational needs of gifted students. The result is that they are placed in special classes, but they think that separating students as gifted and others will cause categorical differences among students.

Keywords: Student, Gifted, Attitude.

Received: 19 December 2020 * **Accepted:** 08 January 2021 * **DOI:** <https://doi.org/10.29329/baflas.2020.266.3>

GİRİŞ

Günümüz dünyasında bilim, sanat ve teknolojik gelişmelerin, toplumları ileri götürdüğü açık bir gerçek olmakla birlikte toplum içerisinde yaşayan üstün yetenekli bireylerin bir ülkenin geleceğinde milli bir hazine olması gibi faktörlerden dolayı üstün yetenekli bireylerin eğitimleri önemli bir konu olmaktadır. Bir milletin, varlığını sürdürmesinde hatta bulunduğu coğrafya da merkezi bir güç konumuna gelmesinde üstün yetenekli bireylerin eğitilmesi ve onları işlevsel bir hale getirmek son derece önem taşımaktadır (Tozlu, 2004). Bu noktada 21 yüzyıl da Türkiye'nin bilim ve teknoloji gibi noktalarda önemli bir ülke olabilmesi için sahip olduğu üstün yetenekli bireylere iyi bir eğitim ortamı sunması son derece önemlidir. Üstün yeteneklilik kavramı ile ilgili ortak bir tanımın olmaması ile birlikte bu kavramla ilgili çeşitli tanımlar yapılmaktadır (Erdoğan, 2014). Üstün yetenekli öğrenciler, zekâ, yaratıcılık, liderlik kapasitesi veya farklı özel alanlarda akranlarına kıyasla daha yüksek performans gösterdiği uzmanlar tarafından tespit edilen öğrencilerdir (MEB Tebliğler Dergisi, 2007). Üstün yeteneklilik bireylerin sahip oldukları yeteneklere bağlı olarak ortaya çıkan performans ve üretkenlik durumudur (Tannenbaum, 2003). Toplum içerisinde öğrenme düzeyleri tipik bir gelişim gösteren, öğrenme güçlüğü çekenler ve üstün yetenekli bireylerin bulunmasının normal bir durum olmasından dolayı bilim ve teknoloji eğitimi toplumun tüm bireylerini kapsayıcı bir şekilde hazırlanması önemlidir (Dönmez ve İdin, 2017). Toplumların gelişmesinde ve yükselmesinde sanat, eğitim, bilim ve teknoloji gibi çeşitli alanlarda üstün yetenekli bireylerin eğitiminin ve bu süreçlere aktif olarak dahil edilmesi önemlidir (Ciğerci, 2006). Üstün yeteneklilik kavramını; “zeka, yaratıcılık, sanat, spor, liderlik kapasitesi veya özel akademik alanlarda akranlarına kıyasla daha yüksek düzeyde performans gösteren birey” şeklinde tanımlanmaktadır (MEB, 2016). Üstün yetenekli çocukların kendi yaşlılarına kıyasla birçok açıdan farklı ve gelişmiş yönleri bulunmakla birlikte üstün yetenekli bireylerin toplumun çok

küçük bir kesimini oluşturmalarına rağmen onlara verilecek eğitim oldukça önemlidir (Söznel, 2019). Üstün yetenekli bireylerin ortalamanın üstünde becerilere sahip olmasından dolayı bu öğrencilerin eğitimleri de oldukça önemli bir konudur (Çapan, 2010). Üstün yetenekli bireyler fiziksel, zihinsel, sosyal ve kişilik özellikleri bakımından normal gelişim gösteren bireylere kıyasla farklılık göstermektedir (Akarsu, 2004). Ancak üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçları olan eğitim faaliyetlerinden mahrum kalmaları yaratıcılıklarının zamanla kaybolmasına hatta bir takım olumsuz tutum ve davranışlar geliştirmelerine neden olmaktadır (Gökdere ve Çepni, 2003). Vaivre-Douret (2011) üstün zekâlı öğrencilerin problem çözme yöntemlerini yeni bir duruma adapte etmede normal bireylerden daha iyi olduklarını, Aşut ve Köksal (2015) ise üstün yeteneklilerin yalnızca bilişsel alanda değil duyuşsal alanda da akranlarından farklılık gösterdiğini ifade etmektedirler. Üstün yetenekli bireylerin özgüvenleri akranlarına kıyasla daha yüksek olmakla birlikte bir çok gelişim alanında akranlarından farklılık gösteren üstün yetenekli bireyler, fiziksel gelişim alanında ise genel olarak akranları ile benzer gelişim göstermektedirler (Dağlıoğlu, 2005). Üstün ve özel yetenekli çocuklar yaratıcı, entelektüel, sanat veya liderlik gibi alanlarda yüksek performans gösteren veya bu performanslarını tamamen geliştirmek için özel akademik alanlarda faaliyetlere gereksinim duyan çocuklardır (Kirk & Gallogher, 1989). Bu durumdan dolayı akranlarından farklı özelliklere sahip üstün yetenekli öğrencilerin, başarılı olmaları ya da tüm potansiyellerini ortaya çıkarabilmeleri amacıyla farklılaştırılmış bir eğitim programına ihtiyaç duymaktadırlar (Davaslıgil & Zeana, 2004).

Üstün yeteneklilere yönelik alan yazın incelendiğinde, Kaya (2019) sınıf öğretmenlerinin üstün zekâlı ve yetenekli bireylerin eğitimine yönelik tutum ve görüşlerini incelediği, Tortop ve Kunt (2013) tarafından farklı branşlarda görev yapan 323 öğretmenle üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik ilkökul öğretmenlerinin tutumlarını incelediği, Evin Gencil ve Satmaz (2017) öğretmen adaylarının üstün yetenekli bireylere yönelik tutumlarını incelediği, Güneş (2015) sınıf öğretmenlerinin üstün zekâlı ve yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterliliklerini ve tutumlarını incelediği, Kunt ve Tortop (2017) fen ve teknoloji öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik tutumlarını incelediği, Şahin ve Levent (2015) sınıf öğretmenlerinin üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullandıkları yöntem ve teknikleri incelediği, Yıldız (2020) sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitime yönelik tutum, öz yeterlilik ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesini incelediği, Erdoğan ve Aksoy (2019) ortaokul öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime ilişkin tutumlarını incelediği, Sönmez (2017) ilkökulda görev yapan 20 öğretmenle yürüttüğü çalışmada öğretmenlerin üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilere ve bu öğrencilerin eğitimlerine ilişkin öğretmenlerin tutumlarını incelediği şeklinde çalışmalar bulunmaktadır. Literatür incelendiğinde, beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin tutumlarını inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamış olması bu çalışmanın önemini artırmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmada beden eğitimi ve spor yüksekokulunun farklı programlarında öğrenim gören öğrencilerin üstün yetenekli bireylere yönelik tutumlarını tespit ederek önerilerde bulunulması amaçlanmıştır.

Bu bağlamda araştırmanın alt problemleri aşağıda belirtilmiştir.

Alt Problemler

1. Öğrencilerin cinsiyetleri ile üstün yeteneklilere yönelik tutumları arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
2. Öğrencilerin sınıf düzeyleri ile üstün yeteneklilere yönelik tutumları arasındaki istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
3. Öğrencilerin üstün yeteneklilere yönelik tutum ölçeğinin “Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek”, “Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma” ve “Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma” boyutlarına yönelik tutumları ne düzeydedir?

YÖNTEM

Araştırma 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Ardahan Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin üstün yeteneklilere yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Tarama modeli, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir örneklem üzerinde yapılan taramalardır (Karasar, 2007). Bu araştırmalarda amaç araştırma konusu ile ilgili olan bir durumunun betimlemesidir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Tarama araştırmaları etkili ölçme prosedürleri kullanılarak tutumları, düşünceleri ve inançları ölçmeye çalışan ayrıca değişkenler arasındaki ilişkileri tetkik etmeye, tahminler yapmaya yardımcı olan araştırmalardır (Christensen & Turner, 2015:371).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin üstün yetenekli bireylere yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla orijinali Gagné & Nadeau (1985) tarafından geliştirilen 34 madde ve 6 faktörlü olan “Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin çalışmada kullanılan hali ise Tortop (2014) tarafından uyarlama çalışması yapılaran beşli Likert tipinde 7 olumlu ve 7 olumsuz ifade olmak üzere toplam 14 madde ve 3 faktörlü bir yapıda olan Türk kültürüne adapte edilmiş halidir. Ölçeğin birinci faktörü “Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu”, ikinci faktörü “Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma” ve üçüncü faktörü “Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma” dır. Ölçeğin geneline ait cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0,801 iken faktörlerine ilişkin olarak elde edilen cronbach alpha güvenilirlik katsayıları ise sırasıyla 0,724; 0,614 ve 0,749’dir. Ölçeğin puanlanmasında, ölçekten elde edilen ortalama 2,00 puan ve altı olumsuz tutumu, 2,00 ile 2,74 puan arası çok az olumsuz tutumu, 2,75 ve 3,25 puan arası kararsız tutumu, 3,26 ile 4,00 puan arası çok az olumlu tutumu ve son olarak 4,00 puan ve üzeri ise olumlu tutumu ifade etmektedir.

Veri Analizi

Araştırmada veri analizine başlanmadan önce elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu amaçla verilerin skewness ve kurtosis değerleri incelendiğinde Skewness (-,392) ve kurtosis (-,002) olduğu ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiği için araştırmanın birinci alt problemine ilişkin elde edilen verilerin analizinde ilişkisiz örneklem t testi, ikinci alt problemin analizinde ANOVA testi ve üçüncü alt problem ilişkin elde edilen verilerin analizinde ise frekans ve yüzde değerleri incelenerek analiz edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın örneklemini Ardahan Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunun 1,2,3 ve 4. Sınıflarında öğrenim görmekte olan 259 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada kolayda örnekleme tekniği kullanılmıştır. Kolayda örnekleme tekniğinde ana kütle içinden seçilecek örnek kesitin araştırmacının yargılarına tespit ettiği tesadüfi olmayan örnekleme tekniğidir. Malhotra'e (2004) göre kolayda örnekleme tekniğinde toplanan veriler ana kütlede hızlı, kolay ve ekonomik bir şekilde toplanır. Araştırmaya katılan öğrencilere ait demografik değişkenler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilere Ait Demografik Değişkenler

Değişken		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	112	43.2
	Kadın	147	56.8
Sınıf	1.Sınıf	68	26,3
	2.Sınıf	62	23,9
	3.Sınıf	57	22,0
	4.Sınıf	72	27,8
Toplam		259	100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin 112 (% 43.2)'nin erkek ve 147 (%56.8)'nin ise kadın olduğu, sınıf değişkeni olarak ise 68 (% 26,3)'nün 1.sınıf, 62 (% 23,9)'nün 2.sınıf, 57 (% 22)'nin 3.sınıf ve 72 (% 27,8)'nin ise 4.sınıf öğrencisi olduğu belirlenmiştir.

Bulgular

Araştırmanın birinci alt problem olan “Öğrencilerin Cinsiyetleri İle üstün yeteneklilere yönelik tutumları arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?” araştırma sorusuna yönelik olarak elde edilen bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyetleri İle Üstün Yetenekli Bireylere Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiye Ait t-Testi Sonuçları

Tutum	Grup	N	\bar{X}	Ss	sd	t	p
Cinsiyet	Erkek	112	3,88	,462	257	2,010	,045*
	Kadın	147	3,77	,422			

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan erkek öğrenciler ($\bar{X}=3,88$) ve kadın öğrenciler ($\bar{X}=3,77$) olduğu ve gruplar arasında istatistiki açıdan anlamlı fark bulunduğu bu farkında erkek öğrenciler lehine olduğu sonucu elde edilmiştir ($p<0.05$).

Araştırmanın ikinci alt problem olan “Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri İle üstün yeteneklilere yönelik tutumları arasındaki istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?” İfadesine yönelik olarak elde edilen bulgular Tablo’3 ve Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 3. Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri İle Üstün Yetenekli Bireylere Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiye Ait ANOVA Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	Ss	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
1.Sınıf	62	3,79	,414	Gruplar arası	1,988	3	,663		
2.Sınıf	57	3,75	,486	Gruplar İçi	48,542	255	,190	3,482	,016*
3.Sınıf	68	3,76	,444		50,530	258			
4.Sınıf	72	3,96	,402						
Toplam	259	3,82	,442						

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin sınıf düzeyleri ile üstün yetenekli bireylere yönelik tutumları arasında istatistiki açıdan anlamlı fark bulunduğu belirlenmiştir ($p<0,05$; $F=3,482$). Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Tukey testi sonucuna ilişkin elde edilen bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri İle Üstün Yetenekli Bireylere Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiye ait Tukey Testi Sonuçları

Değişken	Ortalama	Standart Hata	p	Fark	
1.Sınıf	2.Sınıf	,04276	,07661	,944	
	3.Sınıf	,03306	,07835	,975	
	4.Sınıf	-,16807	,07378	,106	
2.Sınıf	1.Sınıf	-,04276	,07661	,944	4>2
	3.Sınıf	-,00970	,08006	,999	4>3
	4.Sınıf	-,21083	,07559	,029*	
3.Sınıf	1.Sınıf	-,03306	,07835	,975	
	2.Sınıf	,00970	,08006	,999	
	4.Sınıf	-,20113	,07735	,048*	
4.Sınıf	1.Sınıf	,16807	,07378	,106	
	2.Sınıf	,21083	,07559	,029*	
	3.Sınıf	,20113	,07735	,048*	

Tablo 4 incelendiğinde, gruplar arasındaki istatistiki farkın 4.sınıf ve 2. sınıf öğrencileri ile 4. sınıf ve 3. sınıf öğrencilerinden kaynaklandığı ve farkın 4. sınıf öğrencileri lehine olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problem olan “Öğrencilerin üstün yeteneklilere yönelik tutum ölçeğinin “Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek”, “Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma” ve “Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma” faktörlerine yönelik tutumları hangi düzeydedir. İfadesine yönelik olarak elde edilen bulgular Tablo 5, Tablo 6 ve Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 5. Öğrencilerin Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutuna İlişkin Tutumlarına Yönelik Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	\bar{X}	Ss
5	Üstün yetenekli çocuklar eğitim ihtiyaçları yeterince karşılanmadığı için okullarında genelde sıkılırlar.	3,99	,856
6	Üstün yetenekli öğrenciler eğitim ihtiyaçları yeterince karşılanmadığı için normal sınıflarda zamanlarını boşa harcarlar	4,36	,670
7	Okullarımızda üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçları sıkça ihmal edilmektedir.	4,46	,642
8	Üstün yetenekli bireylerin, yeteneklerini tam olarak geliştirmek için özel ilgi ve desteğe ihtiyaçları vardır.	4,37	,731
9	Okullarımız üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçlarını karşılamada zaten yeterlidir.	3,11	1,168
13	Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler için ayrılan yatırımların aynısını üstün öğrenciler için de yapmalıyız.	3,95	,875
14	Okulların normal programları üstün öğrencilerin entellektüel merakını söndürür.	3,97	,797

Tablo 5’te araştırma katılan öğrencilerin üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda yer alan maddelere verdikleri cevapların aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, en yüksek ortalamaya sahip maddelerin “Okullarımızda üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçları sıkça ihmal edilmektedir” ve “Üstün yetenekli bireylerin, yeteneklerini tam olarak geliştirmek için özel ilgi ve desteğe ihtiyaçları vardır” ifadeleri iken en düşük ortalamaya sahip maddelerin ise “Okullarımız üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçlarını karşılamada zaten yeterlidir” ve “Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler için ayrılan yatırımların aynısını üstün öğrenciler için de yapmalıyız” maddeleri olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Verilerin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	\bar{X}	Ss
2	Üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel programlar seçkincilik (elitizm) oluşturacağı için sakıncalıdır.	3,42	1,066
3	Üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel eğitim hizmetleri ayrımcılığı gösteren bir işarettir.	3,96	,848
12	Eğer üstün yetenekli çocuklara özel destek ve ilgi verilirse kibirli veya bencil olabilirler.	3,98	,848

Tablo 6’da araştırma katılan öğrencilerin üstün yeteneklilere özel hizmetlere karşı olma boyutunda yer alan maddelere verdikleri cevapların aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, en yüksek ortalamaya sahip maddelerin “Eğer üstün yetenekli çocuklara özel destek ve ilgi verilirse kibirli veya bencil olabilirler” ifadesi iken en düşük ortalamaya sahip madde ise “Üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel programlar seçkincilik (elitizm) oluşturacağı için sakıncalıdır” ifadesi olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Özel Yetenek Sınıfları Oluşturmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Verilerin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	\bar{X}	Ss
1	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin karşılanmasının en iyi yolu onları özel sınıflara koymaktır	4,33	,638
4	Üstün yetenekli öğrenciler için özel sınıflar oluşturulması, diğer öğrencilerin kendilerini değersiz hissetmesine neden olur.	3,28	1,057
10	Üstün yetenekli öğrencilerin normal sınıflarda öğrenim görmeleri sağlanmalıdır, çünkü üstün yetenekli öğrenciler diğer öğrenciler için bir entellektüel uyarıcı rolü üstlenirler.	2,98	1,127
11	Öğrencileri üstün yetenekli ve diğerleri diye ayırırsak, daha birçok etiketlemeleri de artırırız örneğin güçlü-zayıf, yeterli-yetersiz gibi.	3,42	1,066

Tablo 7’de araştırma katılan öğrencilerin özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda yer alan maddelere verdikleri cevapların aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, en yüksek ortalamaya sahip maddelerin “Üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin karşılanmasının en iyi yolu onları özel sınıflara koymaktır” ve “Öğrencileri üstün yetenekli ve diğerleri diye ayırırsak, daha birçok etiketlemeleri de artırırız örneğin güçlü-zayıf, yeterli-yetersiz gibi” iken en düşük ortalamaya sahip maddelerin ise “Üstün yetenekli öğrencilerin normal sınıflarda öğrenim görmeleri sağlanmalıdır, çünkü üstün yetenekli öğrenciler diğer öğrenciler için bir entellektüel uyarıcı rolü üstlenirler” ve “Üstün yetenekli öğrenciler için özel sınıflar oluşturulması, diğer öğrencilerin kendilerini değersiz hissetmesine neden olur” ifadesi olduğu belirlenmiştir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyetleri ile üstün yetenekli bireylere yönelik tutumları arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark bulunduğu farkında erkek öğrenciler lehine olduğu sonucu elde edilmiştir. Ashrey (2009) erkek eğitimcilerin özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere yönelik tutumunun daha olumlu olduğu sonucunu elde etmiş olmasına ek olarak Güneş (2015) sınıf öğretmenleri ile yaptığı çalışmasında erkek öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik tutum puanlarının kadın öğretmenlere oranla daha yüksek olduğu sonucunu elde etmiştir. Buna ek olarak öğrencilerin sınıf düzeyi ile üstün yetenekli bireylere yönelik tutumları arasında da istatistiki açıdan anlamlı fark bulunduğu bu farkında 4. sınıf öğrencileri ile 3. ve 2. sınıf öğrencileri arasında olduğu ve istatistiki farkın

ise 4. sınıf öğrencileri lehine olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca öğrenciler üstün yetenekli bireylerin özel eğitim ihtiyaçlarının ihmal edildiğini düşündükleri ve üstün yetenekli bireylerin, yeteneklerini tam olarak geliştirmek için özel ilgi ve desteğe ihtiyaçlarının bulunduğunu düşündükleri sonucu elde edilmekle birlikte öğrenciler öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler için gösterilen özen ve yapılan yatırımların üstün yetenekli bireyler içinde yapılması gerektiğini düşünmektedirler. Ancak öğrenciler, üstün yetenekli öğrencilere gösterilecek olan bu özel ilginin onlarda kibir ve bencillik gibi davranışlara neden olacağını fakat öğrencilerin bu özel davranışlara rağmen kendilerini elit hisseceklerini düşünmedikleri belirlenmiştir. Son olarak, öğrenciler üstün yetenekli bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamanın en iyi yolunun onlara özel sınıflar oluşturmak olduğunu ve bu durumun diğer öğrencilerin kendilerini değersiz hissetmesine neden olmayacağını ancak bu durumun öğrenciler arasında sadece üstün yeteneklilik kriteri açısından değil farklı alanlarda da ayrılmaya neden olacağını düşündükleri sonucu elde edilmiştir. McDaniel (2002) Colangelo ve Davis (2003) çalışmalarında üstün yeteneklilerin diğerlerinden ayrı koşullarda eğitim görmesinin demokratik eğitim anlayışına aykırı biçimde ayrıcalıklı bir grup oluşturacağını düşünceleri çalışma bulgusuyla paralellik göstermektedir. Bu sonuca ek olarak üstün yetenekli öğrencilerin diğer öğrenciler ile aynı sınıf ortamında öğrenim görmelerinin öğrenciler açısından entellektüel bir uyarıcı rolü taşımayacağını düşünmedikleri sonucu elde edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Akarsu, F. (2004). Üstün yetenekliler. Şirin, M. R., Kulaksızoğlu A, ve Bilgili A. E. (Ed) I.Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Makaleler Kitabı içinde, (s.127-154). 64, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Ashry, F. R. (2009). General education pre-service teachers' attitudes toward inclusion in Egypt. (Doctoral dissertation), University of Florida, United States. Retrieved from Proquest Dissertations and Theses database.
- Aşut, N, & Köksal, M. (2015). Üstün zekâlı öğrencilerin epistemolojik inançlarının fen öğrenmeye yönelik motivasyon düzeyi ve başarıyla ilişkisi. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2), 22-44.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çapan E. B. (2010). Öğretmen Adaylarının Üstün Yetenekli Öğrencilere İlişkin Metaforik Algıları, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3/12, 140-154.
- Christensen, L. B., Johnson R. B. & Turner L. (2015). Araştırma Yöntemleri Desen ve Analiz (Çev. Ed. A. Aypay, Gümüş, E., Tarama Araştırmaları, 12.Böl), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ciğerci, C. Z. (2006). Üstün yetenekli olan ve olmayan ergenlerde benlik saygısı, başkalarının algılaması ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişkiler: Fen lisesi ve düz lise karşılaştırması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

- Colangelo, N. & Davis, G. A. (2003). Introduction and overview. In N. Colangelo & G. A. Davis (Eds.), *Handbook of gifted education (3rd ed.)* (pp. 3-10). Boston: Pearson Education.
- Dağlıoğlu, H.E. (2005) “Üstün Yetenekli Çocukların Eğitiminde Ailenin Rolü” 14. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri, Kök Yayıncılık, Ankara.
- Davashgil, Ü. & Zeana, M. (2004). Üstün Zekâlıların Eğitimi Projesi. Kulaksızoğlu A., Bilgili A. E Şirin M. R. (Ed.). I. Türkiye üstün yetenekli çocuklar kongresi, üstün yetenekli çocuklar bildiriler kitabı. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 85– 100.
- Dönmez, İ. & İdin, Ş. (2017). Türkiye’de Fen Bilimleri Eğitimi Alanında Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitimi İle İlgili Araştırmaların İncelenmesi. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 4(2), 57-74.
- Erdoğan, C & Aksoy, Ö. (2019). Ortaokul Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Tutumları Balıkesir Örneği. *Anadolu Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 63-80.
- Erdoğan, S. C. (2014). Bilimsel Yaratıcılığı Temel Alan Farklılaştırılmış Fen ve Teknoloji Öğretiminin Üstün Zekâlı ve Yetenekli Öğrencilerin Başarı, Tutum ve Yaratıcılığına Etkisi. Yayımlanmamış Doktora tezi. İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Evin Gencil, İ. & Satmaz, İ. (2017). Teacher candidates’ attitudes towards education of gifted students. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 7(14), 49-62.
- Gagné, F. & Nadeau, L. (1985). Dimensions of attitudes toward giftedness. A. H. Roldan (Ed.), *Gifted and talented children, youth and adults: Their social perspective and culture* içinde (s. 148-170). NY: Trillium Press.
- Gökdere, M. & Çepni, S. (2003). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Fen Eğitimindeki Durumu: Türkiye Örnekleme, *Kuramda ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 3, 101- 124.
- Güneş, A. (2015). Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekliler eğitimine ilişkin tutum ve öz-yeterliklerinin incelenmesi. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 2(1), 12-16.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi* (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kaya, N.G (2019). Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Zekâlı ve Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum ve Görüşlerinin Belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 44, 239-256.
- Kirk, S. A. & Gallogher, J. J. (1989). *Educating Exceptional Children*. USA: Houghton Mifflin Company.
- Kunt, K. & Tortop, H. S. (2017). Examination of science and technology teachers’ attitude and opinions related giftedness and gifted education in Turkey. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 5(1), 37-54. doi:10.17478/JEGYS.2017.53
- Malhotra, N. K. (2004). *Marketing Research An Applied Orientation*, (4. Edition), Pearson Prentice Hall, New Jersey.
- McDaniel, T.R. (2002). Mainstreaming the gifted: historical perspectives on excellence and equity. *Roeper Review*, 24, 112-115.
- MEB Tebliğler Dergisi. (2007). Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi. Sayı: 2593.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2016). Milli Eğitim Bakanlığı, Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi. Ankara: MEB Yayınları

- Şahin, F. & Levent, F. (2015). Examining the methods and strategies which classroom teachers use in the education of gifted students. *The Online Journal of New Horizons in Education*, 3(5), 73-82.
- Sönmez, D. (2017). İlkokul öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere ve eğitimlerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Silifke ilçesi örneği). *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 65-79.
- Sözel, H. K. (2019). Öğretmenlerin Üstün Yetenekli Bireylerin Eğitimlerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 40-54.
- Tannenbaum, A. J. (2003). Nature and Nurture of Giftedness. (Ed. Colangelo, N.ve G. Davis, G.) Handbook of Gifted Education. Boston: Allyn and Bacon.
- Tortop, H. S. & Kunt, K. (2013). İlköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(2), 441-451.
- Tortop, H.S.(2014). Öğretmenler İçin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeği Türkiye İçin Uyarlama Çalışmasının Yeniden Gözden Geçirilmesi. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 63-71.
- Tozlu, N. (2004). Türkiye'nin Merkezi (Eksen) Bir Güç Olmasında Üstün Yeteneklilerin Eğitimi Üzerine Bir Tartışma. Kulaksızoğlu A., Bilgili A. E Şirin M. R. (Ed.). I. Türkiye üstün yetenekli çocuklar kongresi, üstün yetenekli çocuklar bildiriler kitabı. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 201–211.
- Vaivre-Douret, L. (2011). Developmental and Cognitive Characteristics Of “High Level Potentialities” (Highly Gifted) Children. *International Journal of Pediatrics*, 1, 1-14. doi:10.1155/2011/420297
- Yıldız, A. (2020). Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik tutum, özyeterlik ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi, *Turkish Studies - Education*, 15(1), 417-430.